

RIKTLINJER FÖR TILLÄMPNINGEN AV DIREKTIV 2006/95/EG

**(ELEKTRISK UTRUSTNING AVSEDD FÖR ANVÄNDNING INOM VISSA
SPÄNNINGSGRÄNSER)**

Augusti 2007

Riktlinjerna är först publicerade på engelska som
Guidelines on the application of directive 2006/95/EC
(electrical equipment designed for use within certain voltage limits) - August 2007
av Europeiska Kommissionens General Direktorat för Näringsliv och Industri
på Europeiska Unionens officiella webbplats 'Europa'
© Europeiska Gemenskapen, 2007

Svensk översättning: © Elsäkerhetsverket, 2008
Elsäkerhetsverket är ansvarig för den svenska översättningen

Bäste användare,

Bestämmelserna i lågspänningsdirektivet (LVD) 2006/95/EG har varit i kraft i 30 år och har haft central betydelse för upprättandet av en inre marknaden för elektrisk utrustning i Europa och för att säkra en hög skyddsnivå för medborgarna.

Det gläder mig därför att jag ombetts att inleda denna tredje utgåva av riktlinjerna för lågspänningsdirektivet, som är avsedda att fungera som en ”användarvänlig” referens i frågor som rör direktivet. Denna utgåva skiljer sig inte i någon större utsträckning från tidigare utgåvor, vilket visar att det varit relativt lätt att nå samförstånd inom sektorn och att det råder en gedigen förståelse för hur direktivet skall tillämpas i praktiken. Ändringarna gäller främst kodifieringen av det tidigare direktivet 73/23/EEG och gränssnittet med det ”nya” maskindirektivet 2006/42/EG. Vidare belyses den redaktionella rättelsen¹ av direktiv 93/68/EEG, varigenom artikel 10.1 förtydligas när det gäller anbringande av CE-märkningen och dessutom behandlas gränssnittet med direktivet om allmän produktsäkerhet 2001/95/EG, i överensstämmelse med de riktlinjer som utfärdats av GD Hälsa och konsumentskydd.

Berörda parter bör notera att denna text inte är juridiskt bindande på samma sätt som rättsakter i EU, men den ger en mycket god uppfattning om synpunkterna hos de berörda parter – företrädare från medlemsstaterna, industrin, användarna, standardiseringsorgan och anmälda organ – som bidragit till dess utarbetande.

Ytterligare förslag beträffande innehållet i riktlinjerna välkomnas varmt. Den elektroniska versionen och andra språkversioner kan laddas ned på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/electr_equipment/lv/guides/index.htm.

Luis Montoya
(Chef för enhet I/4, GD Näringsliv och industri)

¹ Se rättelse i EUT L 299, 28.10.2006, s. 32.

Innehållsförteckning

I. INLEDNING	4
II. LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET	5
III. LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVETS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE	6
IV. SÄKERHETSKRAV FÖR UTSLÄPPANDE PÅ EU:S MARKNAD AV ELEKTRISK UTRUSTNING SOM OMFATTAS AV LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET	9
V. FÖRFARANDE FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE ENLIGT LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET	12
VI. FÖRHÅLLET MELLAN LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET OCH VISSA ANDRA EU-DIREKTIV	16

Hyperlänkar

Lågspänningsdirektivet 2006/95/EG:

http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/oj/2006/l_374/l_37420061227sv00100019.pdf

Europeiska kommissionens yttranden

- yttemperaturer på brödrostar:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/oj/2000/c_104/c_10420000412sv00080008.pdf

- säkerhet hos ljusarmaturer och deras nätanslutningsdon:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/oj/2001/c_029/c_02920010130sv00020002.pdf

- säkerhet hos flyttbara belysningsarmaturer som kan verka tilldragande på barn:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/oj/2002/c_112/c_11220020509sv00020003.pdf

- funktionssäkerhet hos brödrostar:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/oj/2002/c_300/c_30020021204sv00140014.pdf

- säkerhet hos sladdvindor:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/oj/2003/c_297/c_29720031209sv00210022.pdf

Hänvisningar till nationella bestämmelser om införlivande av direktiv 2006/95/EG:

http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/lv/direct/transp.htm

Förteckning över kontaktpersoner med ansvar för tillämpningen av lågspänningsdirektivet:

http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/lv/lialist.htm

Förteckning över kontaktpersoner med ansvar för marknadskontrollen med avseende på lågspänningsdirektivet:

http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/lv/msalist.htm

I. INLEDNING

1. Dessa riktlinjer har utarbetats i syfte att stödja alla parter² som direkt eller indirekt tillämpar direktiv 2006/95/EG, ”lågspänningsdirektivet”³. De ersätter riktlinjerna om tillämpningen av detta direktiv i kommissionens meddelande av den 15 december 1981⁴ och riktlinjerna om tillämpning av rådets direktiv 73/23/EEG från februari 2001.

De har utarbetats av Europeiska kommissionen och diskuterats med en arbetsgrupp bestående av experter från myndigheter, företrädare för den europeiska industrin, konsumentskyddsorganisationer och europeiska standardiseringsorgan. Riktlinjerna återspeglar det samförstånd som nåddes mellan kommissionen och medlemsstaternas företrädare i arbetsgruppen den 20 mars 2007.

2. Läsarna uppmärksammas på att dessa riktlinjer endast är avsedda att underlätta tillämpningen av lågspänningsdirektivet och att det är texten i direktivet som är rättsligt bindande.

Detta dokument är inte en rättsligt bindande tolkning av direktivet. Det utgör dock en referens med syftet att se till att alla berörda parter tillämpar direktivet på ett enhetligt sätt.

3. Dessa hänvisningar är inte uttömmande. De gäller endast vissa frågor som, mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts, är av direkt och specifikt intresse i samband med tillämpningen av lågspänningsdirektivet. De är avsedda att komplettera *Guide to the implementation of Community harmonisation directives*, 2000 års utgåva⁵, i frågor som särskilt gäller tillämpningen av detta direktiv. För definitioner av begrepp som ”utsläppande på marknaden”, ”tillverkaren eller den som representerar honom”, ”importör eller person som ansvarar för att släppa ut produkten på marknaden” hänvisas till den ovannämnda vägledningen.

² Enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) gäller bestämmelserna i den EU-lagstiftning som ingår i det avtalet även EFTA-länderna, dvs. Island, Liechtenstein och Norge. Alla hänvisningar i dessa riktlinjer till gemenskapen eller gemenskapsmarknaden skall förstås som hänvisningar till EES och dess marknad.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/95/EG av den 12 december 2006 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser (kodifierad version), EUT L 374, 27.12.2006.

⁴ EUT L 374, 27.12.2006, s. 10–19.

⁵ Europeiska kommissionens *Guide to the implementation of directives based on the new approach and the global approach – 2000 Edition* - Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer - ISBN 92-828-7500-8. Katalognumret är CO-22-99-014-EN-C. Vägledningen kan erhållas från försäljningsställen för Europeiska unionens officiella tidning.

De frågor som tas upp i dessa riktlinjer är:

- lågspänningsdirektivets tillämpningsområde,
 - gällande säkerhetskrav,
 - gällande förfarande för bedömning av överensstämmelse, inklusive CE-märkning,
 - förhållandet till vissa andra direktiv.
4. Läsarna uppmärksammas på att vissa produkter som omfattas av lågspänningsdirektivet även omfattas av andra direktiv. För att tillåtas på EU:s marknad så ska dessa produkter också uppfylla bestämmelserna i de direktiven. Dessa riktlinjer gäller tillämpningen av lågspänningsdirektivet och klargör förhållandet mellan det direktivet och vissa andra direktiv.

II. LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET

5. Direktiv 2006/95/EG är ett kodifierat direktiv där det ”ursprungliga” lågspänningsdirektivet 73/23/EEG⁶ och senare ändringar av detta sammanförs i en och samma text. Direktiv 2006/95/EG trädde i kraft den 16 januari 2007, och därmed upphörde direktiv 73/23/EEG att gälla.

Det bör noteras att innehållet också är identiskt med det tidigare direktivet (i dess ändrade lydelse). Under processen upptäcktes emellertid en inkonsekvens mellan olika språkversioner av direktiv 93/68/EEG. Detta har åtgärdats genom utfärdande av en rättelse⁷ till direktiv 93/68/EEG, varigenom samtliga språkversioner anpassas. Därigenom ändrades direktiv 73/23/EEG, som senare ersattes med direktiv 2006/95/EG. I det nya direktivet (artikel 14 andra stycket) anges att hänvisningar till det gamla direktivet skall betraktas som hänvisningar till det nya direktivet. Kodifiering medför inga förändringar av den nationella lagstiftningen.

Direktivets syfte är därför fortfarande att harmonisera medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser.

6. Lågspänningsdirektivet är ett ”fullständigt” harmoniseringsdirektiv såtillvida att det har ersatt gällande nationella föreskrifter inom tillämpningsområdet. Elektrisk utrustning får alltså släppas ut på marknaden endast om den uppfyller direktivets krav, och medlemsstaterna får å andra sidan inte hindra fri rörlighet för eller saluföring av utrustning som uppfyller kraven.

⁶ Direktiv 73/23/EEG (EGT L 77, 26.3.1973, s. 29–33), ändrat genom direktiv 93/68/EEG (EGT L 220, 30.3.1993, s. 1) och rättelsen av artikel 13.4 i direktiv 93/68/EEG för att anpassa lydelsen av artikel 10.1 i direktiv 73/23/EEG (ändrat genom artikel 13.4 i direktiv 93/68/EEG) i originalversionerna på danska, tyska, italienska, ungerska, nederländska, slovakiska och slovenska till originalversionerna på engelska och franska (EUT L 299, 28.10.2006, s. 32).

⁷ Se rättelse i EUT L 299, 28.10.2006, s. 32.

III. LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVETS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Vilka produkter omfattas?

7. Direktivet gäller all elektrisk utrustning⁸ konstruerad för användning vid en märkspänning mellan 50 och 1000 V växelström och mellan 75 och 1500 V likström. Märkspänningen avser spänningen hos den elektriska in- eller uteffekten, inte den spänning som kan förekomma inuti utrustningen.

Efter diskussioner med medlemsstaterna har kommissionen beslutat att begreppet ”konstruerad för användning inom ett spänningsområde” skall avse utrustning vars in- eller utspänning ligger inom detta spänningsområde. Inuti utrustningen kan spänningen vara högre.

Batteridrivna utrustning utanför spänningsområdet omfattas således inte av direktivet. Medföljande batteriladdare liksom utrustning med en integrerad strömförsörjningsenhet som ligger inom direktivets spänningsområde omfattas av direktivet. Detta gäller även, för batteridrivna utrustning med en matningsspänning under 50 V för växelström och 75 V för likström, deras medföljande strömförsörjningsenhet (t.ex. bärbara datorer).

Följande är dock undantagna från lågspänningsdirektivets tillämpningsområde:

- Elektrisk utrustning avsedd för användning i explosionsfarlig miljö
- Elektrisk utrustning för radiologi och medicinska ändamål
- Elektriska delar för hissar
- Elmätare

Dessa omfattas av andra EU-direktiv och är även undantagna:

- Stickproppar och uttag för allmänbruk⁹
- Elstängselapparater
- Specialiserad elektrisk utrustning för användning på fartyg, i flygplan eller på tåg, som uppfyller säkerhetsbestämmelser utarbetade av internationella organ i vilka medlemsstaterna är representerade, dessa omfattas ännu inte av något EU-direktiv och får därför inte vara försedda med CE-märke.

⁸ Termen ”elektrisk utrustning” definieras inte i direktivet. Därför gäller den internationellt erkända definitionen av denna term. I IEC:s (Internationella elektrotekniska kommissionen) internationella elektrotekniska vokabulär definieras elektrisk utrustning på följande sätt: ”föremål som används för exempelvis generering, omvandling, fördelning eller utnyttjande av elenergi, t.ex. maskiner, transformatorer, kopplingsutrustning, mätinstrument, skyddsutrustning, ledningsmaterial, strömförbrukande elmateriel.”

⁹ Stickproppar och uttag för ”allmänbruk” får även användas i affärs- eller industrilokaler för ändamål som inte kräver specialiserad industriell utrustning.

8. I stora drag omfattar direktivet konsument- och kapitalvaror avsedda för användning inom dessa spänningsgränser¹⁰, framför allt elektriska apparater¹¹, belysningsartiklar inklusive förkopplingsdon, kopplingsutrustning, elektriska motorer och växelströmsgeneratorer, elkablar, apparatanslutningsdon och sladdställ, elinstallationsutrustning¹² etc. Kommissionen bekräftar att kabelhanteringssystem(kabelstegar) omfattas av lågspänningsdirektivet, såsom redan påpekats i meddelandet av den 15 december 1982.

Ingår ”komponenter” i tillämpningsområdet?

9. Generellt sett omfattar direktivet både elektrisk utrustning avsedd att byggas ihop med en annan utrustning och utrustning avsedd för direkt användning utan att byggas in.

Vissa typer av elektriska anordningar, som konstruerats och tillverkats för användning som baskomponenter och skall byggas in i annan elektrisk utrustning, är dock av sådan art att deras säkerhet i mycket hög grad är avhängig av hur de byggas in i slutprodukten och av slutprodukten allmänna egenskaper. Dessa baskomponenter innefattar elektroniska och vissa andra komponenter¹³.

Mot bakgrund av lågspänningsdirektivets syften med avseende på sådana baskomponenter, vars säkerhet i mycket hög grad endast kan bedömas med hänsyn till hur de byggts in och för vilka en riskbedömning inte kan göras, omfattas dessa inte av direktivet. De får inte heller CE-märkas om de inte omfattas av annan EU-lagstiftning som kräver CE-märkning.

Andra elektriska komponenter som är avsedda att byggas in i en annan utrustning och för vilka en riskbedömning kan göras¹⁴, t.ex. transformatorer och elektriska motorer, omfattas som sådana av direktivet och skall CE-märkas.

Undantaget för baskomponenter får inte missförstås och utsträckas till att gälla föremål som lampor, startkopplare, säkringar, strömställare för hushållsbruk,

¹⁰ Verktyg för arbete under spänning (t.ex. skruvmejslar) omfattas inte. Sådana verktyg omfattas dock av standard EN 60900, som inte offentliggjorts i enlighet med lågspänningsdirektivet.

¹¹ Arbetsgruppen för lågspänningsdirektivet har avgett yttrandet att handhållna och transportabla elektriska verktyg, t.ex. handverktyg och gräsklippare, inte omfattas av lågspänningsdirektivet utan av maskindirektivet. Se även punkt 29 i dessa riktlinjer.

¹² Isoleringstejp, vars säkerhet avgörs inte bara av dess inneboende egenskaper utan även av hur den används under mycket varierande förhållanden, betraktas inte som elektrisk utrustning och omfattas inte av direktivet. Det finns en europeisk standard för isoleringstejp, EN 60454, som inte offentliggörs i enlighet med lågspänningsdirektivet.

¹³ Här ingår exempelvis aktiva komponenter som integrerade kretsar, transistorer, dioder, likriktare, dubbelriktade trioder, släckbara tyristorer, IGBT-transistorer och optiska halvledare, passiva komponenter som kondensatorer, induktorer, resistorer och filter samt elektromekaniska komponenter som anslutningsdon, anordningar för mekaniskt skydd som ingår i utrustningen, reläer med uttag för kretskort, mikrobrytare.

¹⁴ I allmänhet krävs också en mer ingående bedömning av säkerhetsaspekterna när det gäller hur sådana komponenter är integrerade.

delar av elinstallationer etc. som, även om de ofta används tillsammans med annan elektrisk utrustning och måste installeras korrekt för att fungera på avsett sätt, i sig själva skall betraktas som elektrisk utrustning i direktivets mening.

Vilka säkerhetsaspekter omfattar direktivet?

10. Direktivet gäller alla risker i samband med användning av elektrisk utrustning, inte bara elektriska risker utan även mekaniska, kemiska (t.ex. utsläpp av aggressiva ämnen) och alla andra risker. Direktivet omfattar även hälsoaspekter med anknytning till buller och vibrationer samt ergonomiska aspekter i den mån ergonomiska krav är nödvändiga för att skydda mot risker i direktivets mening.

I artikel 2 och bilaga I fastställs elva ”säkerhetskrav”, som utgör de väsentliga kraven enligt direktivet.

11. Det bör noteras att aspekter gällande elektromagnetisk kompatibilitet (emission och tålighet), utom i den mån de är säkerhetsrelaterade, är undantagna från direktivets tillämpningsområde och regleras separat i direktiv 89/336/EEG¹⁵.

De strålningsaspekter som avses i bilaga I till direktivet begränsar sig till sådana som har direkt betydelse för hälsa och säkerhet för människor, husdjur och egendom och innefattar inte elektromagnetiska störningar enligt direktivet om elektromagnetisk kompatibilitet.

När det gäller produkter som avger joniserande strålning skall även två Euratomdirektiv¹⁶ tas i beaktande.

Enligt kommissionens tolkning omfattas alla elektromagnetiska aspekter som rör säkerhet, inklusive driftsäkerhet, av lågspänningsdirektivet. Det gäller även effekten av elektromagnetiska fält från elektriska apparater.

12. Slutligen bör det återigen noteras att viss elektrisk utrustning även omfattas av bestämmelser i andra direktiv.

¹⁵ Skall upphävas genom det ”nya” direktivet om elektromagnetisk kompatibilitet, 2004/108/EG, från och med den 20 juli 2007.

¹⁶ Europeiska kommissionen. Rådets direktiv 97/43/Euratom av den 30 juni 1997 om skydd för personers hälsa mot faror vid joniserande strålning i samband med medicinsk bestrålning (EGT L 180, 9.7.1997, s. 22–27) och rådets direktiv 96/29/Euratom av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning (EGT L 159, 29.6.1996, s. 1–114).

IV. SÄKERHETSKRAV FÖR UTSLÄPPANDE PÅ EU:S MARKNAD AV ELEKTRISK UTRUSTNING SOM OMFATTAS AV LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET

Vilka tvingande säkerhetskrav gäller i EU?

13. I artikel 2 i direktivet anges följande:

”1. Medlemsstaterna skall vidta alla skäligen åtgärder för att säkerställa att elektrisk utrustning endast får marknadsföras om den, efter att ha tillverkats i enlighet med inom gemenskapen gällande god säkerhetsteknisk praxis, inte riskerar säkerheten för människor, husdjur eller egendom, då den är korrekt installerad och underhållen och används för de ändamål den är avsedd för.

2. De viktigaste säkerhetskraven som avses i punkt 1 anges i bilaga I.”

14. Medlemsstaterna skall garantera fri marknadsföring av och fri handel med elektrisk utrustning som uppfyller kraven i direktivet.

När det gäller konkreta säkerhetsbestämmelser anges elva ”krav” i bilaga I till direktivet.

Dessa är de tvingande säkerhetsbestämmelser som produkter skall uppfylla för att tillåtas på EU:s marknad och åtnjuta fri rörlighet inom EU (artiklarna 2 och 3). Eventuella nationella standarder eller föreskrifter gällande säkerheten hos elektrisk utrustning är alltså inte tvingande och får inte ställas som villkor för utsläppande på marknaden.

15. Artikel 7 i direktivet innehåller bestämmelser om ömsesidigt erkännande av nationella standarder i de fall standarder enligt artiklarna 5 och 6 saknas. Det kan emellertid i vissa fall hända att sådana nationella standarder inte innefattar alla direktivets ”säkerhetskrav”. Tillverkare som tillämpar dessa standarder bör därför omsorgsfullt kontrollera att alla direktivets säkerhetskrav är uppfyllda.

Formuleringen i slutet av artikel 7 (”om den uppfyller en säkerhetsnivå som motsvarar den som krävs i deras eget land”) innebär inte i sig att medlemsstaterna har rätt att kräva efterlevnad av andra säkerhetsnivåer än de som ”säkerhetskraven” resulterar i efterlevnad av direktivets säkerhetskrav – som framdeles är identiska för hela EU – kan dock i vissa fall kräva att olika krav uppfylls i olika medlemsstater med hänsyn till varierande faktiska förhållanden, t.ex. krav som är en följd av strömförsörjningssystem som varierar mellan olika regioner i EU.

16. Mot denna bakgrund får inte nationella lagar eller föreskrifter som kräver efterlevnad av specifika tekniska specifikationer (där sådana finns) anses som tvingande. De får endast ha status som specifikationer som medför antagande om överensstämmelse i tillämpliga fall.

Tillverkare kan därför inte längre vara skyldiga att uppfylla nationella specifikationer för utrustning som i övrigt uppfyller direktivets "säkerhetskrav". Om standarder enligt artiklarna 5 eller 6 ännu inte finns har tillverkarna givetvis rätt att uppfylla vilka lämpliga specifikationer som helst för att göra det lättare att visa att "säkerhetskraven" är uppfyllda.

Den icke-tvingande karaktären hos specifikationer i nationella bestämmelser bekräftas i EG-rättsligt hänseende av EG-domstolens avgöranden, enligt vilka nationella myndigheter och domstolar inte får tillämpa nationella bestämmelser som strider mot gemenskapsbestämmelser.¹⁷.

17. Förekomsten av nationella lagar eller föreskrifter får inte stå i vägen för utarbetandet av harmoniserade standarder i enlighet med artikel 5.

Sådana bestämmelser får inte heller införas utöver, eller i stället för, de tekniska specifikationer som ingår i de harmoniserade standarderna, eftersom de inte längre är bindande.

På det område som omfattas av direktivet är det därför inte längre meningsfullt att hänvisa till sådana bestämmelser under "A-avvikelser" i "harmoniseringsdokument" (HD) eller "europeiska standarder" (EN)¹⁸.

Att behålla dessa bestämmelser som obligatoriska i medlemsstaternas rättssystem skulle utgöra en överträdelse av direktivet och leda till att förfarandet enligt i artiklarna 226, 227 och 228 i fördraget skulle inledas mot medlemsstaten i fråga.

Hur skall man säkerställa överensstämmelse med dessa krav?

18. Produkter antas uppfylla säkerhetskraven i lågspänningsdirektivet om utrustningen tillverkats i enlighet med tekniska standarder enligt följande, i den ordning som fastställs i direktivet:
- Europeiska standarder (EN eller HD), som i direktivet betecknas som harmoniserade standarder¹⁹, upprättade i enlighet med artikel 5 av de organ som

¹⁷ Domarna i målen 106/77, Amministrazione delle Finanze dello Stato mot Simmenthal SpA., REG 1978, s. 645, och 148/78, Pubblico Ministero mot Tullio Ratti, REG 1979, s. 1646.

¹⁸ Avvikelser kan dock vara motiverade i särskilda fall under sådana faktiska förhållanden som avses i slutet av punkt 15.

anmälts av medlemsstaterna (dessa standarder utarbetas i själva verket av Cenelec).

- Om standarder enligt artikel 5 ännu inte har upprättats och offentliggjorts, internationella regler utfärdade av de två internationella organen, Internationella kommissionen för regler för godkännande av elektrisk utrustning (CEE)²⁰ eller Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC) (artikel 6.1), och offentliggjorda enligt det förfarande som anges i artikel 6.2 och 6.3.

- Om standarder enligt artikel 5 eller internationella standarder enligt artikel 6 ännu inte finns, de nationella standarderna i tillverkarens medlemsland (artikel 7).

De standarder som avses i artiklarna 5–7, vars tillämpning är frivillig, medför ett antagande om överensstämmelse för utrustning som tillverkats i enlighet med dessa standarder.

En harmoniserad standard kan användas för att ge ett antagande om överensstämmelse vid tidpunkten för det första nationella offentliggörandet²¹ av standarden enligt artikel 5 andra stycket, och i detta avseende sker förtecknandet i Europeiska unionens officiella tidning endast för informationsändamål, enligt artikel 5 tredje stycket. I Europeiska unionens officiella tidning finns också uppgift om det datum då antagandet om överensstämmelse upphör för den ersatta standarden, vilket anses vara det datum efter vilket en harmoniserad standard inte längre betraktas som aktuell mot bakgrund av tekniska framsteg och god säkerhetsteknisk praxis (artikel 5 andra stycket). I detta avseende innebär angivelsen därför en hänvisning till den slutgiltiga texten.

19. Som ett alternativ kan tillverkaren konstruera produkten i överensstämmelse med direktivets väsentliga krav (säkerhetskrav), utan att tillämpa harmoniserade, internationella eller nationella standarder. I ett sådant fall kommer produkten inte att omfattas av det antagande om överensstämmelse som tillämpning av sådana standarder medför, och tillverkaren måste i den tekniska dokumentationen (se kapitel V) ta med en beskrivning av de lösningar som valts för att uppfylla säkerhetskraven i direktivet.

¹⁹ Skillnaderna mellan "harmoniserade standarder" enligt den nya metoden och harmoniserade standarder enligt lågspänningsdirektivet förklaras i *Guide to the implementation of Community harmonisation Directives based on the new approach*, se särskilt fotnoterna 73 och 74 på s. 28.

²⁰ "CEE" finns inte längre utan dess verksamhet har nu tagits över av Cenelec.

²¹ Det är upp till varje medlemsstat att i de nationella lagarna för införlivande av lågspänningsdirektivet fastställa vilken nationell publikation som medför detta antagande, under förutsättning att publikationen är allmänt tillgänglig och innehåller hänvisningar till alla offentliggjorda standarder. Efter detta första offentliggörande kan den användas inte bara på det berörda territoriet utan var som helst i världen för att erhålla antagande om överensstämmelse.

V. FÖRFARANDE FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE ENLIGT LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET

Vilka förfaranden för bedömning av överensstämmelse skall tillämpas?

20. I artikel 8 och bilaga IV till direktivet beskrivs det förfarande varigenom tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen²² säkerställer och försäkrar att den elektriska utrustningen överensstämmer med direktivets bestämmelser. Här finns tre huvudinslag:

Teknisk dokumentation

Innan en produkt släpps ut på marknaden skall tillverkaren sammanställa den tekniska dokumentation som gör det möjligt att bedöma om den elektriska utrustningen uppfyller direktivets krav (se nedan)²³.

Försäkran om överensstämmelse

Tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen är också skyldig att skriftligen upprätta en försäkran om överensstämmelse (se nedan) innan produkten släpps ut på marknaden. De är de enda som är behöriga att göra detta.

CE-märkning

Innan elektrisk utrustning släpps ut på marknaden skall den förses med CE-märkning. Endast tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen är behörig att anbringa CE-märkning.

Importören kan inte upprätta en försäkran om överensstämmelse med direktivet, men han/hon måste se till att produkter som uppenbart brister i överensstämmelse inte släpps ut på marknaden.²⁴

21. Om inga standarder i direktivets mening har tillämpats måste tillverkaren i den tekniska dokumentationen inkludera en beskrivning av de lösningar som valts för att uppfylla säkerhetskraven i direktivet.

²² Dessa skyldigheter gäller inte en importör, som i allmänhet inte har ingående kunskap om vilka direktiv som beaktats eller vilka tekniska specifikationer som tillämpats.

²³ Enligt bilaga IV till lågspänningsdirektivet skall tillverkaren vidta alla de åtgärder som behövs för att det i tillverkningsprocessen skall säkerställas att produkterna överensstämmer med den tekniska dokumentationen och kraven i direktivet.

²⁴ När det gäller elektriska konsumtionsvaror, jämför även "distributörers" skyldigheter enligt artikel 5.2 och 5.3 i direktivet om allmän produktsäkerhet (GPSD) 2001/95/EG. Förhållandet mellan lågspänningsdirektivet och produktsäkerhetsdirektivet diskuteras i avsnitt VI nedan.

Vid invändningar från de myndigheter som ansvarar för marknadskontrollen betraktas en rapport enligt artikel 8.2 (som dock inte är obligatorisk) som bevis. Vid invändningar mot överensstämelsen kan också, enligt artikel 8.2, utöver de tre grundläggande åtgärder för bedömning av överensstämmelse som nämns ovan, en rapport från ett anmält organ läggas fram för marknadskontrollen som bevis för att den elektriska utrustningen uppfyller säkerhetskraven (artikel 2 och bilaga I)..

Artikel 8.2 syftar främst till att åstadkomma förhållanden som i största möjliga utsträckning främjar framsteg och dynamik inom den elektrotekniska industrin. Därför underlättas saluföring av högteknologisk elektrisk utrustning som, som sådan, inte stöds av några tekniska standarder eftersom sådana standarder ofta upprättas efter det att en teknisk innovation utvecklats.

Vad skall ingå i den tekniska dokumentationen?

22. Den tekniska dokumentationen skall innehålla uppgifter om den elektriska utrustningens konstruktion, tillverkning och funktion, om dessa uppgifter behövs för att bedöma om den elektriska utrustningen uppfyller direktivets krav.

Den skall följaktligen innehålla

- en allmän beskrivning av den elektriska utrustningen,
- översiktliga konstruktions- och tillverkningsritningar samt scheman över komponenter, delmonteringar, kretsar etc.,
- beskrivningar och förklaringar som behövs för att förstå dessa ritningar och scheman och hur den elektriska utrustningen fungerar,
- en lista på de standarder som helt eller delvis har följts samt, till den del standarder inte har följts, beskrivningar av de lösningar som har valts för att uppfylla säkerhetskraven i direktivet,
- resultat av gjorda konstruktionsberäkningar, genomförda undersökningar etc.,
- provningsrapporter (dvs. de provningsrapporter som kan finnas tillgängliga, upprättade antingen av tillverkaren eller av en tredje part).

Vem skall förvara den tekniska dokumentationen och var skall den förvaras?

23. Tillverkaren eller den representerar honom inom gemenskapen skall hålla den tekniska dokumentationen tillgänglig för granskning av de nationella myndigheterna under minst tio år från det att tillverkningen av produkten har upphört. Den tekniska dokumentationen får förvaras elektroniskt, förutsatt att den är lättillgänglig för granskning. Om tillverkaren inte är etablerad i gemenskapen och inte representeras av någon i gemenskapen åligger denna skyldighet importören eller den som ansvarar för att släppa ut produkten på gemenskapsmarknaden.

Den tekniska dokumentationen skall förvaras inom gemenskapen på ett sådant sätt att den kan läggas fram för myndigheterna på första begäran och inom rimlig tid (t.ex. två veckor).

Var skall CE-märkningen anbringas?

24. Tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen skall anbringa CE-märkningen på den elektriska utrustningen eller, om detta inte är praktiskt möjligt, på förpackningen, bruksanvisningen eller garantisedeln.

Vad innebär CE-märkningen och vilka är kraven?

25. CE-märkningen innebär en försäkran om att elektrisk utrustning överensstämmer med de väsentliga krav och de förfaranden för bedömning av överensstämmelse som anges i lågspänningsdirektivet och alla andra direktiv utrustningen omfattas av.

CE-märkningen skall anbringas synligt, läsligt och vara outplånlig.

Det är förbjudet att anbringa märkningar som kan vilseleda tredje man i fråga om CE-märkningens innebörd.

Vem skall förvara försäkran om överensstämmelse och var skall den förvaras?

26. Tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen eller, om tillverkaren inte är etablerad i gemenskapen och inte representeras av någon i gemenskapen, importören eller den som ansvarar för att släppa ut produkten på marknaden, skall hålla en kopia av försäkran om överensstämmelse tillgänglig för granskning av de nationella myndigheterna, på samma sätt som den tekniska dokumentationen. De nationella marknadsövervakningsmyndigheterna kan följaktligen vid behov begära en kopia av försäkran om överensstämmelse.

Vad skall ingå i försäkran om överensstämmelse?

27. Enligt punkt B i bilaga III till direktivet skall försäkran om överensstämmelse innehålla följande²⁵:

- Namn och adress på tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen.
- En beskrivning av den elektriska utrustningen.
- Hänvisning till de harmoniserade standarderna.
- Där detta är tillämpligt, hänvisningar till de specifikationer som försäkran om överensstämmelse avser.
- Identifiering av den undertecknare som har befogenhet att göra åtaganden för tillverkaren eller den som representerar honom inom gemenskapen.
- De två sista siffrorna i året för det år då CE-märkningen anbringats (för första gången).

Försäkran om överensstämmelse skall upprättas på minst ett av EU:s officiella språk.

Ett antal frågor har uppkommit i anslutning till försäkran och kravet på överensstämmelse med det senaste direktivet.

Det är nu vedertaget att hänvisningar i alla nya dokument som utfärdats från och med den dag då direktiv 2006/95/EG trädde i kraft (den 16 januari 2007), särskilt försäkningar om överensstämmelse och teknisk dokumentation, skall betraktas som hänvisningar till detta direktiv.

Befintliga dokument behöver emellertid inte uppdateras, om inga andra korrigeringar är nödvändiga.

²⁵

Se även EN 45014, som innehåller ett exempel på en försäkran om överensstämmelse.

VI. FÖRHÅLLANDET MELLAN LÅGSPÄNNINGSDIREKTIVET OCH VISSA ANDRA EU- DIREKTIV

Vilka krav gäller för elektrisk utrustning som också är en ”maskin” (i den mening som avses i maskindirektivet²⁶)?

Information finns på kommissionens webbplats för maskindirektivet:

http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/index.htm

A) Det gällande maskindirektivet 98/37/EG

Det gällande maskindirektivet 98/37/EG gäller till och med den 29 december 2009.

28. Viss elektrisk utrustning är också ”maskiner” i den mening som avses i direktiv 98/37/EG i dess ändrade lydelse.

Både lågspänningsdirektivet och maskindirektivet behandlar en lång rad risker. Tillämpningsområdena för de två direktiven överlappar därför varandra när det gäller viss elektrisk utrustning, och det bör klargöras hur direktiven skall tillämpas i dessa fall.

29. Viss elektrisk utrustning som också är maskiner är enligt artikel 1.5 i maskindirektivet helt och hållet undantagen från det direktivets tillämpningsområde²⁷.

I artikel 1.5 i maskindirektivet anges följande:

”När de risker som kan uppträda i samband med maskiner väsentligen är av elektriskt ursprung skall maskinerna uteslutande regleras av direktiv 73/23/EEG av den 19 februari 1973 om harmonisering av medlemsstaternas lagar om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser.”

För att avgöra om undantaget från maskindirektivets tillämpningsområde enligt artikel 1.5 gäller en viss produkt som kan anses vara en ”maskin” i den mening

²⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/37/EG av den 22 juni 1998 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om maskiner (EGT L 207, 23.7.1998), ändrat genom direktiv 98/79/EG (EGT L 331, 7.12.1998, s. 1).

²⁷ Dessa bestämmelser bör ses mot bakgrund av de riktlinjer som rådet och kommissionen utfärdade när direktivet antogs. I ett uttalande förklarades följande: ”Rådet och kommissionen är eniga om att den fria rörlighet för varor som redan åstadkommit med hjälp av lågspänningsdirektivet inte får äventyras av detta direktiv.” Avsikten var att se till att vissa maskiner som redan omfattades av lågspänningsdirektivet inte skulle påverkas av att maskindirektivet antogs.

som avses i direktiv 98/37/EG och en elektrisk utrustning i den mening som avses i direktiv 73/23/EEG, måste tillverkaren i allmänhet göra en riskbedömning av produkten.

Europeisk standard EN 1050 (Maskinsäkerhet - Principer för riskbedömning) innehåller principer som kan tillämpas i samband med en sådan riskbedömning.

När tillverkarens riskbedömning visar att riskerna väsentligen är av elektriskt ursprung skall maskinutrustningen uteslutande regleras av lågspänningsdirektivet, som i alla händelser behandlar alla säkerhetsaspekter, även mekanisk säkerhet, och vars bestämmelser ger samma säkerhetsnivå som maskindirektivet.

När det gäller att avgöra om de risker som är förknippade med specifika produkter väsentligen är av elektriskt ursprung kan tillverkarna ha nytta av den riskbedömning som görs av behöriga standardiseringsorgan i samband med harmoniserade standarder för produkterna i fråga, när detta har lett till offentliggörande av sådana standarder endast enligt lågspänningsdirektivet²⁸ eller endast enligt maskindirektivet med utgångspunkt i de främsta riskerna.

Ett exempel är handhållna och transportabla elektriska verktyg. Inom arbetsgruppen för lågspänningsdirektivet har man enats om att standarder som gäller utrustning av detta slag endast skall offentliggöras enligt maskindirektivet i Europeiska unionens officiella tidning, och det har därmed överenskommit att maskindirektivets förfaranden för bedömning av överensstämmelse skall tillämpas i stället för lågspänningsdirektivets.

30. Förutom maskiner enligt artikel 1.5 omfattas alla elektriskt matade maskiner avsedda för användning mellan 50 och 1000 V för växelström eller 75 och 1500 V för likström av både maskindirektivet och lågspänningsdirektivet, som är inbördes kompletterande.

I punkt 1.5.1 i bilaga I till maskindirektivet sägs också följande:

”1.5.1 Elektrisk matning

Maskiner som är elektriskt matade skall vara konstruerade, tillverkade och utrustade så att alla risker av elektrisk natur förebyggs eller kan förebyggas.

De speciella regler som gäller för elektrisk utrustning för användning inom vissa spänningsgränser skall gälla för maskiner som används inom dessa spänningstal.”

²⁸ Offentliggörande av referenser till harmoniserade standarder enligt lågspänningsdirektivet i Europeiska unionens officiella tidning sker endast för informationsändamål. Sådana standarder medför antagande om överensstämmelse oberoende av offentliggörandet i EUT. Offentliggörandet i EUT kan dröja. Tillverkarna bör därför också ta hänsyn till de standarder som lagts fram för kommissionen för offentliggörande men som ännu inte offentliggjorts. Dessa uppgifter bör vara tillgängliga via europeiska och nationella standardiseringsorgan.

Följande gäller därför för elektriskt matade maskiner inom de spänningsgränser som anges i lågspänningsdirektivet:

a) De väsentliga kraven i lågspänningsdirektivet med avseende på elektriska risker skall uppfyllas, och efterlevnad av de relevanta harmoniserade standarder som offentliggjorts enligt lågspänningsdirektivet skall medföra antagande om överensstämmelse med dessa väsentliga krav.

b) För alla sådana maskiner, även de som omfattas av bilaga IV i maskindirektivet, skall förfarandena för bedömning av överensstämmelse enligt artikel 8 i maskindirektivet²⁹ tillämpas. Om typkontroll av maskinen krävs skall det anmälda organet ta hänsyn till resultatet av förfarandena för bedömning av överensstämmelse enligt lågspänningsdirektivet avseende den inneboende elektriska säkerheten hos maskinens elektriska komponenter, medan det anmälda organets direktkontroll skall avse bl.a. alla risker som är förknippade med det sätt på vilket elektriska komponenter infogas i en maskin så att det säkerställs att de fungerar korrekt.

Det som sägs i punkt 9 ovan om elektriska komponenter gäller givetvis i tillämpliga delar de elektriska komponenterna i en maskin.

31. För att säkra en enhetlig tillämpning har CEN och Cenelec fått i uppdrag av kommissionen att se till att alla harmoniserade standarder för elektrisk utrustning uppfyller samtliga relevanta grundläggande säkerhetskrav i både lågspänningsdirektivet och maskindirektivet.

B) Det omarbetade maskindirektivet 2006/42/EG

Från och med den 29 december 2009 kommer ett omarbetat maskindirektiv 2006/42/EG³⁰ att gälla. Ett av syftena med översynen är att klargöra gränserna mellan maskindirektivets och lågspänningsdirektivets respektive tillämpningsområde för att öka rättssäkerheten för tillverkarna.

Vissa kategorier av elektriska maskiner kommer fortfarande att vara undantagna från maskindirektivets tillämpningsområde, men undantaget kommer inte längre att grundas på en bedömning av den huvudsakliga risken. I stället är enligt artikel 1 i det omarbetade direktivet följande kategorier av elektriska maskiner undantagna från maskindirektivets tillämpningsområde:

²⁹ För maskiner enligt bilaga IV krävs enligt artikel 8 i maskindirektivet att ett anmält organ medverkar.

³⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG (omarbetning) (EGT L 157, 9.6.2006).

”k) *Elektriska och elektroniska produkter av följande slag, i den mån som de omfattas av rådets direktiv 73/23/EEG av den 19 februari 1973 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser:*

— *Hushållsapparater avsedda för privat bruk.*

— *Ljud- och bildutrustning.*

— *Informationsteknisk utrustning.*

— *Ordinära kontorsmaskiner.*

— *Kopplingsutrustning för lågspänning.*

— *Elektriska motorer³¹.*”

Alla elektriska maskiner som inte ingår i någon av ovanstående kategorier omfattas därför av maskindirektivet, även om hänsyn även skall tas till följande.

När det gäller den kategori som anges i artikel 1.2 k första strecksatsen, ”*hushållsapparater avsedda för privat bruk*”, krävs flera förtydliganden:

För det första avses med ”*hushållsapparater*” utrustning avsedd för typiska hushållsfunktioner, t.ex. disk, tvätt, uppvärmning, kylning, matlagning osv. Exempel på hushållsapparater är tvättmaskiner, diskmaskiner, dammsugare och maskiner för livsmedelsberedning och matlagning. A andra sidan gäller inte detta undantag elektriska trädgårdsmaskiner eller handverktyg avsedda för byggnads- och reparationsarbete i hemmet.

För det andra gäller undantaget apparater ”*avsedda för privat bruk*”, dvs. apparater avsedda att användas av privatpersoner (konsumenter) i hemmiljö.

Tillverkarens angivelse i produktinformationen om produkten i fråga är det kriterium som måste beaktas när det gäller att avgöra vilken användning apparaten är avsedd för i det aktuella fallet och vilket direktiv som gäller. Detta måste givetvis överensstämma med den användning av produkten som rimligen kan förutses.

För det tredje är hushållsapparater som också är ”maskiner” och tidigare omfattades av lågspänningsdirektivet enligt artikel 1.5 i maskindirektivet (98/37/EG) och som är avsedda för kommersiell eller industriell användning inte längre undantagna från maskindirektivets tillämpningsområde. I fall där

³¹ Som ett förtydligande kan påpekas att generatorer och växelströmgeneratorer (i motsats till generatoraggregat) inte är maskiner.

det är möjligt för en konsument att förvärva en apparat avsedd för kommersiell användning eller för en kommersiell enhet att använda en apparat avsedd för konsumenter, är det kriterium som skall beaktas för att avgöra avsedd användning den användning som tillverkaren av apparaten i fråga avsett och angett i försäkran om överensstämmelse och i produktinformationen, bruksanvisningen eller annonseringen om produkten.

För elektriska maskiner som inte ingår i någon av de kategorier som anges i artikel 1.2 k och inte omfattas av förtydligandena enligt ovan gäller riktlinjerna i punkt 30. Det bör dock noteras att punkt 1.5.1 i bilaga I till direktiv 2006/42/EG har följande nya lydelse:

”1.5.1. Elektrisk matning

En maskin som är elektriskt matad skall vara konstruerad, tillverkad och utrustad så att alla riskkällor av elektrisk natur förebyggs eller kan förebyggas.

De säkerhetsmål som anges i direktiv 73/23/EEG skall gälla för maskiner. Skyldigheterna i fråga om bedömning av överensstämmelse och utsläppande på marknaden och/eller tagande i drift av maskiner med hänsyn till riskkällor förknippade med elektricitet regleras enbart av det här direktivet.”

Det innebär att elektriskt matade maskiner inom de spänningstränser som anges i lågspänningsdirektivet skall uppfylla säkerhetskraven i lågspänningsdirektivet, men att tillverkarens EG-försäkran om överensstämmelse inte skall innehålla någon hänvisning till lågspänningsdirektivet.

Kommissionen har gett CEN och Cenelec mandat³² att beakta det omarbetade maskindirektivet 2006/42/EG. I mandatet ombeds de europeiska standardiseringsorganisationerna framför allt att göra de anpassningar av standarderna som krävs med hänsyn till den omdefinierade gränsen mellan maskindirektivet och lågspänningsdirektivet och till att vissa maskintyper som i dag omfattas av lågspänningsdirektivet kan komma att omfattas av maskindirektivet.

³² Mandat M/396 utfärdat den 19 december 2006.

Vilka krav gäller för elektrisk utrustning avsedd att infogas varaktigt i byggnadsverk?

32. Vissa typer av elektrisk utrustning som omfattas av lågspänningsdirektivet tillverkas i syfte att infogas varaktigt i byggnadsverk. Sådan utrustning måste vara lämplig att använda och uppfylla de väsentliga krav som anges i direktiv 89/106/EEG³³ och i de tolkningsdokument som används som referens vid upprättande av harmoniserade standarder enligt det direktivet, samt uppfylla de förfaranden för bedömning av överensstämmelse som anges i artikel 13 i direktivet.

Tillämpning av bestämmelserna i byggproduktdirektivet på sådan elektrisk utrustning förutsätter därför att det finns både harmoniserade standarder i den mening som avses i byggproduktdirektivet och beslut om förfaranden för bedömning av överensstämmelse, också i den mening som avses i det direktivet.

Om dessa grundläggande villkor inte är uppfyllda kan bestämmelserna i direktiv 89/106/EEG inte i praktiken tillämpas på den elektriska utrustningen i fråga.

33. I lågspänningsdirektivet anges dock en lång rad säkerhetskrav som delvis sammanfaller med de väsentliga kraven enligt bilaga 1 till direktiv 89/106/EEG. För att båda direktivens syften skall kunna nås granskas nu de befintliga harmoniserade standarderna (offentliggjorda enligt lågspänningsdirektivet) för att se till att de även uppfyller tillämpliga väsentliga krav enligt byggproduktdirektivet.

Vilket förhållande råder mellan lågspänningsdirektivet och direktivet om radioutrustning och teleterminalutrustning³⁴

34. För utrustning eller relevanta komponenter i utrustning som omfattas av direktivet om radioutrustning och teleterminalutrustning gäller bestämmelserna i det direktivet i fråga om väsentliga krav för hälsa och säkerhet. Direktivet om radioutrustning och teleterminalutrustning innehåller dock inga specifika detaljerade krav. I stället hänvisas till säkerhetskraven i lågspänningsdirektivet, men voltgränserna tillämpas inte.

Harmoniserade standarder som offentliggörs i EUT i enlighet med lågspänningsdirektivet och som även anges som tillämpliga i direktivet om radioutrustning och teleterminalutrustning medför antagande om överensstämmelse enligt det sistnämnda direktivet, även om spänningen ligger utanför de gränser som anges i lågspänningsdirektivet. Säkerhetsstandarder för

³³ Rådets direktiv 89/106/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter (EGT L 40, 11.2.1989), ändrat genom direktiv 93/68/EEG (EGT L 220, 30.8.1993).

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse (EGT L 91, 7.4.1999, s. 10).

spänning utanför lågspänningsdirektivets spänningsområde kan vid behov göras till föremål för mandat och hänvisningar enligt direktivet om radioutrustning och teleterminalutrustning.

Tillverkare kan välja att tillämpa lågspänningsdirektivets förfaranden för bedömning av överensstämmelse för utrustning inom det direktivets spänningsområde.

Produkter som omfattas av mer än ett direktiv skall uppfylla kraven i alla tillämpliga direktiv. Om den del av en produkt som utgörs av radioutrustning eller teleterminalutrustning är infogad i produkten skall märkningen av produkten innefatta den märkning som krävs för radioutrustning och teleterminalutrustning, inklusive identifieringsmärken för utrustningsklassen och det anmälda organets identifikationsnummer i tillämpliga fall.

Vilket förhållande råder mellan lågspänningsdirektivet och direktivet om gasanordningar³⁵

35. Anordningar som omfattas av direktivet om gasanordningar innehåller ofta elektriska komponenter som även omfattas av lågspänningsdirektivet. I artikel 1 i direktivet om gasanordningar anges särskilt att direktivet även gäller säkerhetsanordningar, styr- eller reglerdon samt andra delkomponenter som tillhandahålls separat för yrkesmässig användning och är konstruerade för att ingå i en anordning för förbränning av gasformiga bränslen eller sammansatta för att utgöra en sådan anordning. En del av dessa komponenter utgörs av eller innehåller elektrisk utrustning. Direktivet om gasanordningar och lågspänningsdirektivet är inbördes kompletterande i fråga om elektriska komponenter (avsedda för användning inom lågspänningsdirektivets spänningsområde) som ingår (eller skall ingå) i gasanordningar.

Bedömning av överensstämmelse enligt direktivet om gasanordningar skall göras i enlighet med det förfarande som fastställs i det direktivet, med hänsyn till resultatet av förfaranden för bedömning av överensstämmelse enligt lågspänningsdirektivet, som med avseende på säkerhetskraven i det direktivet tillämpats på elektriska komponenter i gasanordningar. Anmälda organ skall göra en direktkontroll av säkerhetsaspekterna på hur de elektriska komponenterna monterats i gasanordningarna och hur en korrekt funktion säkrats.

För närmare information, se "[riktlinjerna](#)" för direktivet om gasanordningar.

³⁵ Rådets direktiv 90/396/EEG av den 29 juni 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen (EGT L 196, 26.7.1990), ändrat genom direktiv 93/68/EEG (EGT L 220, 30.8.1993).

Vilket förhållande råder mellan lågspänningsdirektivet och hissdirektivet³⁶?

Elektriska delar i hissar omfattas inte som sådana av lågspänningsdirektivet. Elektrisk utrustning i hissar och säkerhetskomponenter i hissar skall dock uppfylla de säkerhetskrav som anges i bilaga I till lågspänningsdirektivet.

Vilket förhållande råder mellan lågspänningsdirektivet och direktivet om allmän produktsäkerhet (GPSD) 2001/95/EG?

Genom produktsäkerhetsdirektivet fastställs en allmän skyldighet att endast släppa ut säkra konsumtionsvaror på marknaden liksom ett förfarande för antagande av standarder som omfattar risker och riskkategorier. Det allmänna säkerhetskravet enligt det direktivet gäller dock inte produkter som regleras av lågspänningsdirektivet, eftersom detta omfattar alla risker.

Eftersom produktsäkerhetsdirektivet endast skall tillämpas om det innehåller andra eller mer specifika bestämmelser måste följande aspekter beaktas parallellt:

Identifiering av produkten – artikel 5.1 tredje och fjärde stycket i produktsäkerhetsdirektivet

Denna artikel innehåller särskilda bestämmelser om identifiering av själva produkten, exempelvis med hjälp av en referens för produkten. Syftet är att underlätta identifiering av den berörda produkten och möjliggöra åtgärder på den nivå som är lämpligast.

Uppföljning av konsumentens säkerhet efter det att produkter saluförts – artikel 5.1 tredje, fjärde och femte stycket i produktsäkerhetsdirektivet

Enligt dessa stycken är tillverkarna skyldiga att vidta lämpliga aktiva åtgärder efter det att produkten saluförts. Som exempel kan nämnas slumpvis provning, arkivering och förande av ett register över klagomål samt information till distributörerna om denna övervakning. Syftet är att förebygga och upptäcka risker.

Information från tillverkare till de behöriga myndigheterna om farliga produkter – artikel 5.3 i produktsäkerhetsdirektivet

Enligt artikel 5.3 i produktsäkerhetsdirektivet skall tillverkare underrätta de behöriga myndigheterna om farliga produkter och de åtgärder som vidtagits för att förebygga riskerna. Syftet är att se till att de behöriga myndigheterna kan vidta lämpliga åtgärder för att begränsa riskerna för konsumenterna och att säkerställa samordning.

³⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/16/EG av den 29 juni 1995 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om hissar (EGT L 213, 7.9.1995, s. 1–32).

Samarbete med de behöriga myndigheterna – artikel 5.4 i produktsäkerhetsdirektivet

Enligt artikel 5.4 i produktsäkerhetsdirektivet skall tillverkare på begäran samarbeta med de behöriga myndigheterna. Syftet är att se till att åtgärderna för att undanröja risker samordnas.

Lågspänningsdirektivet innehåller inga uttryckliga bestämmelser om samarbete mellan tillverkare och behöriga myndigheter, även om samarbete är en underförstådd förutsättning för att direktivet skall fungera.

Distributörernas skyldigheter – kapitel III i produktsäkerhetsdirektivet

Ett antal bestämmelser i artikel 5.2, 5.3 och 5.4 i produktsäkerhetsdirektivet gäller distributörernas skyldigheter. Det övergripande syftet är att se till att distributörerna inte levererar farliga produkter och att de deltar i åtgärder för att begränsa riskerna för konsumenterna.

Fastställande av regler om påföljder – artikel 7 i produktsäkerhetsdirektivet

Här anges uttryckligen att medlemsstaterna skall fastställa regler om påföljder, även om inga krav ställs i fråga om hur dessa regler skall tillämpas. Syftet är att inkludera påföljder i de möjliga åtgärderna för att säkra efterlevnad på nationell nivå.

De behöriga myndigheternas befogenheter – artikel 8 i produktsäkerhetsdirektivet

Artikel 8.1 innehåller en uttömmande förteckning över de befogenheter medlemsstaterna skall ha för att kunna vidta åtgärder vid behov.

Enligt artikel 8.3 skall befogenheterna enligt artikel 8.1 b–f framför allt kunna utövas då produkter medför en allvarlig risk. Artikel 8.2 och 8.4 handlar om utövandet av dessa befogenheter i praktiken, exempelvis vem en åtgärd skall riktas till och skyldigheten att vidta proportionerliga åtgärder. Dessa bestämmelser kompletterar de befogenheter som anges i artikel 8.1 och utgör inte separata skyldigheter. Enligt artikel 8.2 andra stycket skall medlemsstaternas behöriga myndigheter uppmuntra frivilliga insatser med anknytning till behörighetsområdet.

De befogenheter som anges i artikel 8.1 omfattar tre olika aspekter.

För det första behandlas i artikel 8.1 a informationsinsamling (stickprov, kontroller och upplysningar). Syftet är att se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att inhämta kunskap från organisationen i fråga.

För det andra anges i artikel 8.1 b och c de befogenheter som krävs för att ställa villkor för saluföringen, t.ex. märkning och varningar. Syftet är att minska risken.

För det tredje behandlas i artikel 8.1 d–f förbud och återkallelse, även återkallelse från konsumenterna. Syftet här är att förhindra att farliga produkter orsakar skada.

Metod för marknadskontroll – artikel 9 i produktsäkerhetsdirektivet

Enligt denna artikel skall medlemsstaterna införa en metod för marknadskontroll som kan innefatta övervakningsprogram och uppföljning och uppdatering av vetenskapligt och tekniskt säkerhetskunnande. Berörda parter skall ges möjlighet att inkomma med klagomål och skall informeras om förfaranden vid klagomål.

Europeiskt nätverk – artikel 10 i produktsäkerhetsdirektivet

Genom artikel 10 inrättas ett europeiskt nätverk mellan medlemsstaternas myndigheter. Syftet är att underlätta informationsutbyte, gemensam övervakning och förbättrat samarbete.

Samarbete mellan medlemsstaterna är en väsentlig del av lågspänningsdirektivet. Framför allt artiklarna 9 och 11 i lågspänningsdirektivet innehåller bestämmelser om en mekanism för informationsutbyte, och kommissionen har inrättat en informell grupp för administrativt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter för att säkerställa en enhetlig tillämpning av lågspänningsdirektivet.

Artikel 10 är visserligen tillämplig på lågspänningsdirektivet, men det administrativa samarbetet bedrivs genom den grupp för administrativt samarbete avseende lågspänningsdirektivet som redan inrättats.

Informationsutbyte och snabbt ingripande – RAPEX – artikel 12 i produktsäkerhetsdirektivet

Artikel 12 ger den rättsliga grunden för ett system för informationsutbyte i nödsituationer (RAPEX-systemet). Syftet är att ge alla medlemsstater information så att de kan vidta omedelbara åtgärder när det har upptäckts att en produkt medför en allvarlig risk.

Förfaranden för snabbt ingripande – artikel 13 i produktsäkerhetsdirektivet

I artikel 13 läggs grunden för snabbt ingripande från kommissionens sida vid en allvarlig risk. Syftet är att undanröja risken på ett effektivt sätt.

Kommittéförfaranden och slutbestämmelser – kommittéförfaranden – artiklarna 14 och 15 i produktsäkerhetsdirektivet

I artiklarna 14 och 15 i produktsäkerhetsdirektivet läggs grunden för kommittéförfaranden enligt det direktivet. Artiklarna gäller endast förfaranden enligt produktsäkerhetsdirektivet.

Skydd av tystnadsplikt och motivering av åtgärder – artiklarna 16 och 18 i produktsäkerhetsdirektivet

I artiklarna 16 och 18 behandlas administrativa krav när behöriga myndigheter i medlemsstaterna eller kommissionen vidtar åtgärder enligt produktsäkerhetsdirektivet.

Artikel 16 gäller tillgången till information och skyddet av tystnadsplikten, medan artikel 18 innehåller bestämmelser om att åtgärder som vidtas skall motiveras på ett tillfredsställande sätt, att möjligheterna att överklaga skall anges, att möjlighet skall ges att lämna synpunkter osv.

Syftet är att säkra vederbörlig respekt för berörda parter intressen, samtidigt som direktivets målsättningar uppnås.

Anmärkning: Ekonomiska aktörer bör beakta att ny lagstiftning är under utarbetande som generellt sett kommer att innebära att bestämmelserna i produktsäkerhetsdirektivet utsträcks till att även gälla produkter för yrkesmässig användning.

Tabell 1: Lista med exempel på produkter som omfattas/inte omfattas av Lågspänningsdirektivet 2006/95/EG

Listan godkändes vid "the LVD-Working party meeting on 15 November 2006"

Produkter	Omfattas av LVD	Exempel på produkter	Komponenter
Stickproppar 230 V för allmänbruk	Nej		*
Uttag 230 V för allmänbruk	Nej		*
Stickproppar och uttag för belysning och allmänbruk.	Nej		*
Apparatanslutningsdon –intag, -uttag	Ja		T.ex. Standard EN 60320
Apparatanslutningsdon för industriellt bruk.	Ja		T.ex. Standard EN 60309
Apparatanslutningsdon för t.ex. fordonsvärme i.e. Individuell fabriksstandard	Ja		* Den får inte vara förväxlingsrisk bar med andra stickproppar/uttag.
Kablar	Ja		Märkt med HAR för att öka spårbarheten.
Komponenter	-	-	För mer information se paragraf 9 i LVD riktlinjer
Skarvsladdställ Stickpropp + kabel + uttag med eller utan passiv komponent tex. Varistor	Ja		*
Apparatsladdställ Stickpropp +Kabel +Apparatusuttag	Ja		*
Installations- dosor och rör	Ja	-	
Isolationstejp/eltejp	Nej	-	
Stickpropp med ett eller flera uttag. Reseadapter med eller utan inbyggd säkring.	Nej		*
Stickpropp med ett eller flera uttag med inbyggd elektronisk dimmer eller. skymningsrelä	Ja		*
Produkt med integrerad stickpropp och/eller uttag. 230V för allmänbruk (t.ex. mobilladdare, ljuspluggar)	Ja		*
Strömställare för installationsändamål	Ja		
Verktyg för arbete med spänningsförande delar.	Nej		T.ex. Standard EN 60900
Spänningsprovare	Ja		T.ex. Standard EN 61243

* Stickproppar och uttag för allmänbruk omfattas inte av Lågspänningsdirektivet men täcks däremot av det Allmänna Produktsäkerhets Direktivet 2001/95/EG. Flertalet av de Europeiska länderna har nationell lagstiftning som ställer speciella krav på stickproppar och uttag för allmänbruk.

Annan EU-lagstiftning som gäller elektriska produkter

Se kommissionens webbplats

http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/legislat.htm#i

för information om annan lagstiftning som gäller elektriska produkter.

Detta omfattar bl.a. följande:

Elektromagnetisk kompatibilitet

Märkning som anger hushållsapparaters energiförbrukning

Minimikrav på energieffektivitet

Kontorsutrustning - Energy Star-programmet

Energianvändande produkter

Avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter

Direktivet om allmän produktsäkerhet (GPSD) 2001/95/EG